

[Jørgen Estrup]

Jeg vil gerne rose ministeren. Jeg synes, at den måde, som ministeren har tacklet spørgsmålet om den ikke særlig store, men dog eksisterende gebyroverdækning på, er yderst klog. Det tror jeg er en god måde at sikre sig, at man har både livrem og seler på.

Lysholm Christensen (KRF):

Finanslovforliget indeholder en aftale om, at kvoten for 1993 skal forblive uændret på de 9.500. De seneste år er kvoterne ellers blevet sat ned i behersket tempo i takt med den faldende efterspørgsel, men sådan skal det altså ikke være længere. Og så bliver det spændende, hvad der skal siges fra denne talerstol om et år, om det så viser sig, at man ikke får afsat disse kvoter og måske finder det fornuftigt, at der alligevel skal ske en aftrapning igen til næste år.

Nu er der enighed om de 9.500, og så må vi se, hvilken aktivitet det sætter i gang. Det er helt i orden, at der skabes beskæftigelse, men der skal jo trods alt også være behov for de boliger, vi bygger. Men lad nu fremtiden vise, om det er tilfældet.

Gebyrerne har vi ikke nogen bemærkninger til, og vi skal blot meddele, at vi støtter lovforslaget.

Boligministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg kan faktisk gøre den sidste ærede talers ord til mine. Dette er et led i finanslovforliget, og det skal nu vise sig, i hvilket omfang disse kvoter vil blive udnyttet. Jeg føler mig efter de oplysninger, vi har i øjeblikket, ikke ganske sikker på, at der på alle områder vil være tale om en total udnyttelse af disse kvoter, men lad os nu se.

Jeg skal derudover gøre den ene bemærkning til hr. Pelle Voigt, at det er korrekt, at der må have indsneget sig en lille sætternisse her i juletiden; det får vi forhåbentlig også rettet op på under udvalgsbehandlingen.

I øvrigt skal jeg sige tak for en positiv modtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 147:

Forslag til lov om ændring af lov om privat byfornyelse, lov om leje og lov om midlertidig regulering af boligforholdene. (Huslejetilskud).

Af boligministeren (Svend Erik Hovmand).
(Fremsat 4/12 92).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Sonja Mikkelsen (S):

Lovforslaget her er en imødekommelse af punkt 2 i Socialdemokratiets beslutningsforslag nr. B 5 om fremme af beskæftigelsen i bygge- og boligsektoren, som blev behandlet her i Folketinget torsdag den 3. november. Efterfølgende er det blevet en del af finanslovaftalen, og det er vi i Socialdemokratiet ganske tilfredse med, fordi der nu endelig kan komme nogle arbejdspladser ud af det.

Både i foråret og i forbindelse med beslutningsforslag nr. B 5 har vi peget på, at loven om privat byfornyelse ikke ville få praktisk betydning, fordi de huslejestigninger, der ville blive følgen, ville være så store, at ingen lejere ville kunne leve med dem. Virkeligheden viser, at vi fik ret, og det er glædeligt, at det også har gjort indtryk på regeringen.

Vort forslag, beslutningsforslag nr. B 5, drejede sig om et rentetilskud på 60 pct. Det er ikke den model, det endte med at blive. Men omregner man vort udgangspunkt i beslutningsforslag nr. B 5 for støtteniveauet, vil det ligge ca. 12-13 pct. højere end de 40 pct., som der nu startes med i 8 år, og derefter afvikles med 5 procentpoint over yderligere 8 år. Det har vi accepteret, især fordi der samtidig sker en forlængelse og en forbedring af tilskudsordningen til boligforbedringer, som det fremgår af lovforslag nr. L 142, der er behandlet tidligere her i dag.

[Sonja Mikkelsen]

Vi forventer også, at vi kan finde en løsning på kollektiv brug af forbedringstilskuddet, så de to ordninger kan kombineres uden de store problemer.

Det er afgørende for Socialdemokratiet, at der hermed skabes en økonomisk situation for ejere og lejere, som reelt gør det til en mulighed at sætte forbedringsarbejder i gang efter gensidig aftale. Og med udvidelsen af investeringsrammen i de 3 år fra 1 mia. kr. om året til 2 mia. kr. om året vil der være arbejde til mange bygningshåndværkere og den tilhørende industri, uden at der vel at mærke reduceres på andre ordninger, f.eks. på den offentlige byfornyelse. Det er vi meget tilfredse med.

Beskæftigelseseffekten som følge af denne ændring af loven om privat byfornyelse topper i 1995 med godt 5.000 menneskeår, fordi projekterne har en vis gennemførelsestid, når de er af denne karakter. Hvor mange arbejdspladser der vil blive tale om i 1993, er vanskeligt at vurdere. Men ministerens vurdering på 600-700 menneskeår er måske nok i underkanten. Vi kan i hvert fald herinde med en hurtig færdiggørelse og også en klar lovgivning sammen med en forhåbentlig velvillig minister sikre, at grundlaget for ejeres og lejeres aftaler bringes på plads så hurtigt som overhovedet muligt, så vi allerede i 1993 kan få en mærkbar glæde af huslejetilskudsordningen til gavn for beskæftigelsen.

Ikke mindst af hensyn til den katastrofale beskæftigelsessituation er vi i Socialdemokratiet tilfredse med hovedsigtet i lovforslaget. Og det udestående problem, jeg nævnte, om samspillet med forbedringstilskudsordningen håber vi at vi kan få løst hurtigt under udvalgsbehandling.

Lovforslaget har også en sammenhæng med ændringer af realrenteafgiftsloven, og udmøntningen af finanslovaftalen på dette område vil medføre nogle ændringer af dette forslag, og dem vil vi også se velvilligt på under udvalgsarbejdet.

Pernille Sams (KF):

Lovforslaget er et supplement til den private byfornylesordening, vi vedtog tidligere på året. Dette forslag skal ses som et skub fremad for ordningen for at få endnu flere til at interessere sig for den og for at få endnu flere til at interessere sig for forbedringer af lejerboligerne.

Med det tilskud, der nu tilbydes til nedbringer af huslejen i de tilfælde, hvor ejere og lejere bliver enige om at iværksætte en privat byfornyelse, skulle der være basis for at sætte en del i gang. Det vil være godt for beskæftigelsen, det vil give lejerne bedre boliger, og det vil hjælpe på den voldsomme nedslidning, der kan iagttages flere steder i det private udlejningsbyggeri. Vi håber, at ordningen vil blive brugt, og at denne tilskudsordning vil motivere yderligere til det.

Vi støtter forslaget, som er et led i finanslovsforliget.

Bodil Thrane (V):

Det lovforslag, vi her taler om, er en ændring af loven om privat byfornyelse. Det vil jeg gerne anbefale, fordi det er en del af finanslovaftalen. Det går, som det allerede er sagt, i al sin enkelhed ud på at sikre lejere et tilskud, så huslejestigningerne ikke bliver for voldsomme, når der bliver foretaget en privat byfornyelse.

Det er Venstres håb, at dette lovforslag sammen med de andre forslag, vi har behandlet i dag, vil sætte gang i byggebranchen, og vi vil selvfølgelig med stor interesse følge virkningerne af dette initiativ. Om det så skal være over en 3-årig periode eller en anden periode, er ikke et kardinalpunkt for os. Jeg er også helt enig med fru Sonja Mikkelsen, der nævnte, at under udvalgsarbejdet må vi se på, hvordan vi får tingene koblet sammen med den realrenteafgiftslettelse, der også kan være tale om.

Men alt i alt håber jeg på et hurtigt udvalgsarbejde, så vi kan få loven til at virke efter hensigten.

Pelle Voigt (SF):

Med fare for igen at forbløffe boligministeren vil jeg sige, at med de ændringer, der lægges op til her, er vi efterhånden ved at bevæge os så langt væk fra det oprindelige vanvid i lovforslaget om privat byfornyelse, at vi har at gøre med noget, som man måske kan tage alvorligt og få noget fornuftigt ud af i Boligudvalget.

Med en gennemarbejdning af de principper, der ligger i forslaget, er der mulighed for at nærme sig det tidspunkt, hvor vi kan tage fat på den såkaldte grå byfornyelse. Jeg synes imidlertid, at når vi kommer til vejs ende – må-

[Pelle Voigt]

ske endda i enighed – med udviklingen af nogle af principperne i forslaget, vil vi være så langt væk fra det oprindelige lovforslag om privat byfornyelse, at komplekset af denne forsøgsordning, som bliver støttet med 2 mia. kr., og den private byfornyelse, som bliver støttet via huslejetilskudsordningerne, egentlig burde have et nyt navn. Men det er imidlertid ikke noget, vi vil insistere på.

Vi vil i hvert fald meget gerne være med til at undersøge, om forslagene kan realiseres på en forsvarlig måde. I den forbindelse vil vi også gerne have mulighed for at kigge på, hvordan det vil påvirke andre byfornyelsesprojekter af den ene eller anden art. Men den tilskudsordning, man foreslår her, fjerner som sagt efter min mening forslaget ganske langt fra det oprindelige grundlag i en positiv retning, og derfor interesserer det os naturligvis først og fremmest at se, hvilke konkrete virkninger det vil få for lejerne. Det er jo det, vi har behandlingen i Folketingets Boligudvalg til, og det er som sagt mit håb, at denne udvalgsbehandling kan føre frem til enighed om noget fornuftigt.

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg var lige ved at blive fristet over evne, da jeg skulle være ordfører ved behandlingen af lovforslaget. Jeg var nemlig ved at blive fristet til at tage ministerens oprindelige forslag med og læse op, hvilke forventninger ministeren havde til den private byfornyelse, hvilke forventninger der var til antallet af byfornyeede boliger, hvilke forventninger der var til at få sat næsten alle bygningshåndværkerne i gang. Men jeg vil skåne ministeren for det, og derfor har jeg ikke taget forslaget med.

Jeg skal nøjes med at sige, at det var igen et af de slag i luften, som ikke viste sig at holde så længe. Men det, der ikke kan lykkes på frivillighedens basis, vil man jo ikke kassere, for man vil jo ikke tabe prestige, og hvad gør man så? Jo, man binder et statstilskud på 40 pct. i enden af forslaget. Så må der da komme nogle i arbejde, så må der vel blive byfornyet nogle lejligheder, og så er det vel ikke den rene fiasko. Men det er en fuldstændig forfejlet og bagvendt tankegang.

Lovforslaget var oprindeligt tænkt som et frivilligt tilbud til ejere og lejere, altså de mennesker, som ifølge boligministeren nu endelig var mødtes på den store højbro i fuld forståelse

med hinanden. Men de kan kun blive stående deroppe, hvis man binder et statstilskud på 40 pct. til det, de foretager sig. Det er genialt, det er simpelt hen genialt. Man skulle faktisk tro, at finanslovparterne er begyndt at opføre sig som de finansmatadorer, vi har set falde som kegler. De havde nemlig også den opfattelse, at bare man skabte omsætning, var man sikker på at få succes, for så skabte man nemlig aktivitet. Men de glemte, at uden indtjening endte man med fiasko og tab.

Det er nøjagtig den samme tankegang, dette forslag er udtryk for, og jeg synes simpelt hen, det er under al kritik, når man af hensyn til sin egen egoistiske forfængelighed siger, at det, der ikke kan lykkes med det gode, binder vi nogle skatteydermidler i, så skal vi nok tvinge det ned over hovedet på folk. Fremskridtspartiet vil ikke stemme for den slags, det kan boligministeren være sikker på, og det tjener bestemt ikke en liberal boligminister til ære at gebærde sig på denne vis.

Lis Noer Holmberg (CD):

CD vil naturligvis støtte mulighederne for en styrket indsats på det samlede byfornyelsesområde, bl.a. for at få mere gang i aktiviteten i byggesektoren og derigennem få skabt flere arbejdspladser.

Der etableres en tilskudsordning, der har til formål at begrænse huslejestigningerne i ejendomme, hvor ejer og lejer i fællesskab indgår aftale om at gennemføre privat byfornyelse. Dette er helt nødvendigt af hensyn til lejernes muligheder for at klare de huslejestigninger, der følger med.

CD vil dog samtidig gerne understrege, at det er en forudsætning for, at privat byfornyelse kan blive en succes, at man samtidig med vedtagelsen af dette lovforslag får gennemført en lempelse af realrenteafgiften af investorernes afkast.

CD vil se positivt på lovforslaget under udvalgsbehandlingen.

Jørgen Estrup (RV):

Det er jo kun cirka 5 uger siden, vi havde en ikke særlig optimistisk førstebehandling af boligministerens forslag til ændring af lov om privat byfornyelse. I den forbindelse diskuterede vi også det grundlæggende problem på dette område. Problemet vedrører de ejendom-

[Jørgen Estrup]

me, som gennem en periode er blevet dårligt vedligeholdt og trænger til genopretning, og hvor der altså skal afholdes investeringer og udgifter, uden at man på forhånd kan sige, at standarden af selve boligen egentlig bliver meget bedre. I disse tilfælde ved vi alle sammen, hvem der har vedligeholdelsespligten, men vi ved også, at det ikke altid bliver gjort.

I den forbindelse efterlyste jeg en gulerod, som kunne få ejere og lejere til at gå sammen om at få byfornyelsen i gang. Denne gulerod har vi fået med dette lovforslag, og derfor vil jeg meget gerne hilse det velkomment og sige, at jeg tror, at det netop var det, der manglede, hvis vi skal kunne skære igennem et problem, der ellers ikke er en naturlig løsning på. Både lejere og udlejere vil vise det fra sig, lejerne med den gode begrundelse, at det burde udlejerne allerede have gjort, og udlejerne med henvisning til, at de ikke har pengene og ikke kan se rentabiliteten i det, de skal foretage sig.

Derfor er der ingen anden vej end denne. Jeg synes, det er et godt forslag, og vi kan støtte det fuldt ud fra radikal side.

Lysholm Christensen (KRF):

Loven om privat byfornyelse har ikke indfriet forventningerne. Det fremgik jo helt tydeligt, da vi debatterede for nylig i forbindelse med nogle ændringsforslag. Men det er jo ikke så svært, at loven ikke kom til at fungere, for der var alt for mange begrænsninger indbygget i den. Det var alt for besværligt og lidet attraktivt at gøre brug af loven, så der er vel ikke noget at sige til, at det gik, som det gik. Men det er jo en anden debat.

I dag drejer det sig om huslejestigninger – det er jo selvfølgelig også en blokering, som har ligget i hele området – og det prøver man altså at råde bod på med dette lovforslag. Jeg kan sige fra Kristeligt Folkepartis side, at vi støtter forslaget, vi synes, det er udmærket, at man nu giver et tilskud til huslejen, så den ikke stiger urimeligt. Det må være naturligt, at man selv betaler lidt mere for at få en bedre bolig, men stigningerne kan jo blive så store, at man ikke magter det, så vi må gribe ind og støtte. Og det gøres ganske udmærket med dette forslag.

Vi vil selvfølgelig følge ordningen gennem den skitserede 3-årige forsøgsperiode for at se, hvordan tingene udvikler sig, men frem for alt

glæder vi os over, at forslaget giver en positiv beskæftigelsesmæssig effekt, som ligger fint i forlængelse af de andre forslag, vi har behandlet i dag. Det er ikke svært, at byggebranchen er lykkelig over den finanslov, der er på trapperne, for den indeholder virkelig mange gode initiativer til gavn for beskæftigelsen, heriblandt altså dette forslag. Så vi støtter lovforslaget.

Boligministeren (Svend Erik Hovmand):

Også her skal jeg udtrykke min taknemlighed over en ganske positiv modtagelse af lovforslaget.

Som det er sagt nogle gange, er dette lovforslag jo et led i et forlig. Det er ikke den del af forliget, jeg har været den varmeste tilhænger af, det er ikke en blomst, der er groet i vores have, men sådan er det jo med et forlig. Man må tage og give, og her er tale om et forslag, som skal ses i sammenhæng med både lovforslag nr. L 78 og realrenteafgiftsfrigtagelsen, som det også er nævnt i bemærkningerne.

Jeg kan forstå på ordførerne, at der selvfølgelig er behov for at få vurderet nogle ting nærmere under udvalgsarbejdet, og vi stiller os selvsagt til rådighed for en nærmere besvarelse af de spørgsmål, som måtte opstå.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 113:

Forslag til lov om Rigshospitalet.

Af sundhedsministeren (Ester Larsen).

(Fremsat 2/12 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.